

Štev. 18.

V Ljubljani, v sredo 3. maja 1916.

Leto III.

Zmagoviti boji Nemcev pri francoskem trdnjavnem mestu Verdunu. Boji se vrše z velikansko srditostjo in izrednimi izgubami že poldrug mesec. Nemci so zajurišili in osvojili že več utrd.

Edmondo d' Amicis:

Neomajnost.

Prevedel na slovenščino dr. Zober.

(Nadaljevanje.)

— K vragu! odgovori ta. Na železò ž njim! — Tolovaja zvezeta orožnikove roke na hrbet in ga privežeta ob veliko železno krnico, štrlečo iz bruna kočé. Nesrečnež je bil bled kakor smrt in šklepetal z zobmi, kakor v vročici.

Trojica pa vzame iz raznih duplin nekaj živil, posede na treh kamnih ter prične s prigrizkom, pogovarjaje se mirno, kratko in odrezano, kakor kadar se bolj pečaš z griljaji, nego z besedami.

— Si li čul novice iz Stare vasi?

— Zadevo don Alessija?

— Že, že! Dvesto zlatih odkupnine!

— Plačanih?

— Plačanih!

— Lep kos...

— In tristo zlatih pri županu.

— Ni preveč. On in njegov brat imata dovolj zemlje. Ob reki je dve milji daleč vse njegovo.

— Najlepše pa v Biccasi: šest konj, pet pušk, tisoč zlatih, vse na en mah! — Na to vrže pomarančin olupek v orožnika: Na!

— I, čujem — povzame drugi, v Cesignoli je bila slaba. Da, med Salvatorjevo četo in iblajtarji. Presenečeni so bili. Župan jih je izdal. Sedem ujetnikov.

— Tudi načelnik?

— Ne.

— Ustreljeni?

Oni prikima pritrjevalno.

— Madonna! vzklikne tretji in se obrne k orožniku: Čuješ li? Toda milo za drago! Ne boj se! Pride čas, ko bo z vsacega drevesa visel iblajtar! Pride!

In zvrne čašo vina.

— Glej ga, — odgovori eden in mežikne na orožnika, — premišlja!

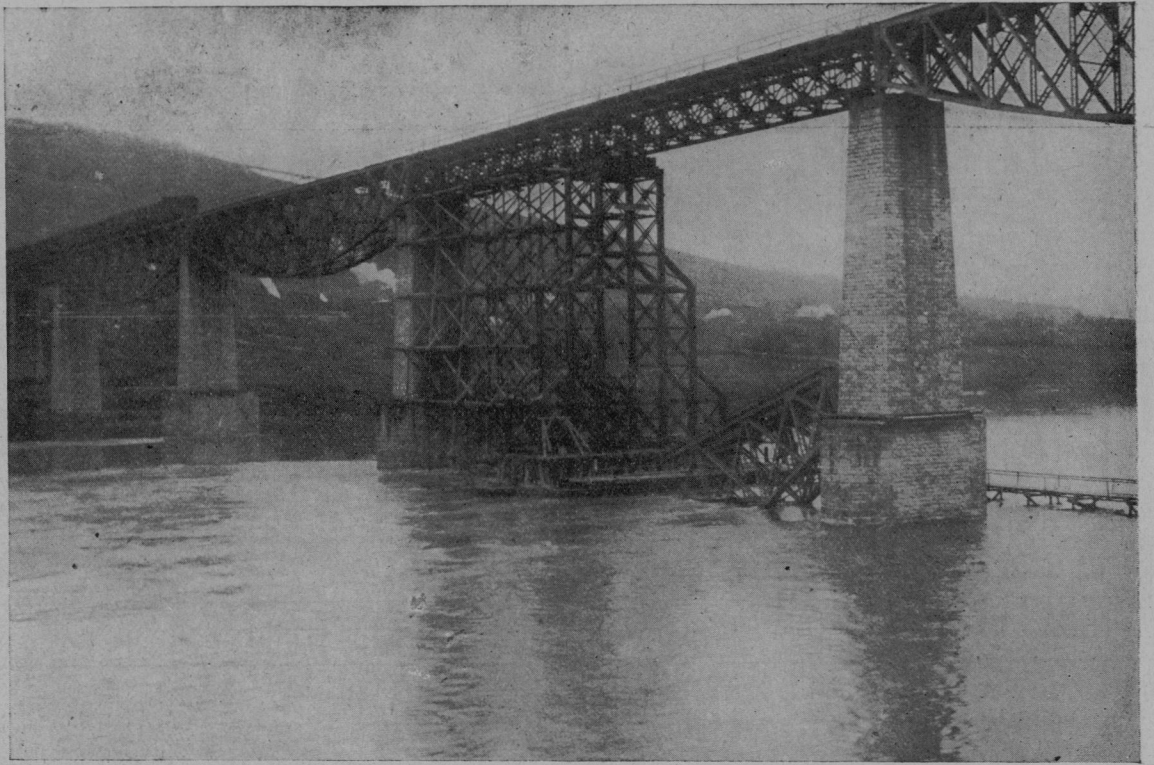
— Na koga misliš? — ga vpraša načelnik in si viha brke.

— Na svojo mamico? — vpraša zopet prvi.

— Kje jo imaš, zapuščeno?

— Čujmo, čujmo!

Vsi trije upirajo vanj svoje poglede. Ubogi mladenič zaklopi oči, potem zopet

Prvi avstrijski vlak vozi zopet čez most preko reke Dnjester v Galiciji. Most so deloma razrušili ruski topovi, a so ga hitro popravili naši pionirji.

pogleda z mokrim očesom, kakor izza koprène, preko daljnih gora. Hajduki pa v smeh

— Najlepša je ta, da ne izpregovori — se oglasi eden. Čemu neki. Iz ponosa?

— Iz ponižnosti — odgovori drugi s širokim smehom.

— Strah! — dostavi načelnik.

Orožnik tresne z glavo v znak zanikanja.

— Kaj, ne? vikne načelnik in poskoči na noge. Da vidimo! — In svojim tovarišem z odločnim naglasom: Nosil je kakšen ukaz, da nas vržejo v luknjo! Preveč časa že gubimo. Prisilimo ga, da izpljune svojo tajnost!

— Izpljune naj! — odgovore oni in se dvignejo.

Orožnik strepeta, a dvigne glavo, kakor da hoče reči: Pripravljen sem.

Tolovaji se postavijo pred njim. Če bi bil gledal ta hip mladiča na straži, bi bil zapazil, da se trese kakor šiba na vodi in

da se ozira naokrog, da bi ga ne zapazili. z obrazom bledim groze. Načelnik ga zagleda ter mu ukaže z zapovedujočim mahom, naj se briga za svoj opravek. Mladenič se zopet skloni na svoje prejšnje mesto.

Torej, — povzame načelnik, obrnjen k orožniku, z naglasom, ki ne pripušča nobene odloga več: Odkod prihajaš?

Jetnik namršči obrvi in upre svoj pogled pomenljivo v tolovaja, da je mogel spoznati trdnjšo voljo od svoje, ter molči. Tolovaj ne črhne, toda udari s pestjo jetnika tako silno pod brado, da zaškrtne, kakor da mu je izbil zobovje. — Odgovoriš li sedaj?

Orožnik nagne glavo in bruhne kri, ki mu je polnila usta. Potem dvigne svoje oči do nasprotnikovih z izrazom neupogljivega ponosa ter odkima z glavo.

Tolovaj se ugrizne v ustni ter se prisiljeno nasmehne svojima tovarišema. Na to seže mirno v žep, potegne nož, ga odpre, odpre orožnikovo košuljo ter mu nastavi konico noža na jamico pod grlom.

Ne boj se — zamrmra ter potegne s konico počasi in nalahno od vratu do pasu, kakor da riše ravno črto na tabli. Na prsih ujetnikovih se prikaže dolga rudeča črta, podobna rani z britvijo; toda črta se namah skrije pod vrsto kapljic krvi, ki privro, privro in se potakajo vedno nagleje in nagleje, kakor solze plakajoče, do obleke, pod obleko, do tal...

— A! a! a! rjove z živinskim glasom poglavar. Pričenjaš uvidevati, kaj?

— Glej, kako teče! — pravi drugi.

Mladi brigant si zakrije oči z dlanmi.

— Poveš sedaj? vpraša zopet načelnik.

Orožnik pogleda na kapljajočo kri, potem dvigne glavo, upre svoj pogled v tolovaja in odkima z istim izrazom v obrazu, kakor prej. Vsi trije zločinci se spogledajo bolj začudeno, nego srdito.

— Hočeš torej umreti, tepec? — zarjove nakrat načelnik ter približa svoj obraz obrazu žrtve, da sta se skoraj dotaknila, in tresoč odprto dlan nad njegovim licem, zahrope vanj: — Ne vidiš li, kje si, da si v naših rokah, sam, in da ti lahko izkopljemo čreva kakor psu? Česa se nadejaš? Da ti pride osvoboditev? Izpregovori! Oglasi se! Vsaj besedo reci!

A orožnik ostane nem.

Nemška obal vzhodnjega morja: Pogled na morje iz Svinemünde, ki so ga ometavali sovražni aeroplani.

Pobesnelo dvigne eden njih svoj nož, toda načelnik zadrži sunek: Ne z nožem! ter zgrabi puško. To naj okusi! Dvigne orožje s tal ter zamahne ž njim preko orožnikovih nog, da zaškrtno kost. Bedna žrtev vzkrikne in se zvije, isti hip pa udari z neranjenjo nogo ob tla, kakor da mu je kruta bolečina dala novih moči, ter krikne hripavo: Nikdar!

Vsi trije ga pograbi za vrat in mu jamejo izpraskavati oči, ko se oglasi stražnji mladenič, ki mu je nepojmljiva groza dala poguma, da govori, da krikne z licem in glasom pobjaznelega: Ubijte ga vendar, za boga! Strel v glavo! Čemu tolika muka!

Tolovajska trojica se obrne in strmi vanj, bolj začudena nad njegovo drznostjo, nego nad smislom njegovih besed. Načelnik skoči k mladeniču in ga poči v lice, da buti glava ob skalo. Ves prevzet zavzame mladenič svoje staro mesto. Ta hip mu blisne pogled nizdoli pobočja; nalahno se zgane, kakor presenečen, nagne se naprej, upre oči nekam v dalj, a se ne gane.

Načelnik ne zapazi ničesar. Vrne se k žrtvi, ves bled besa, tresoč se in kažoč zobovje. Celo njegove divje drugove prevzame zona. Težko svojo roko položi na glavo žrtvi, drugo dvigne grozeče, upre vanj svoj srep, krvavo podpluti pogled in zahrope:

Čuj... jadne ti ure, ko si se domislil, da se hočeš igrati z menoj...! Ti me ne poznaš... Pred menoj so se ježili lasje ljudem, ki so imeli v glavi več soli, nego ti!

Niti pojma nimaš, kake muke ti pripravim! Do jutra te zbadam pri živem telesu... da ne boš več človeku podoben... izpraskam ti oči iz glave... Veš, kaj je bila usoda drugih! Ne segaj do dna... povej, kar zahtevam, predno mi stopi kri v glavo...

Odrta roko od glave, pogleda... v dlani šop las; vrže mu jih v obraz; obvisi mu na ustnicah; da se jih reši, bednik izpljune. Oni razumejo, da velja pljunek njim. Sedaj jih ne zadrži ničesar več. S krikom

besa, s povešenimi glavami, podplutimi očmi planejo po njem, kakor troje zverin ter ga prično mučiti naglo in molče, s konicami bodal, z nohti, z zobmi, s koleno, z nogami; od časa do časa prestanejo za oddah ali zakličejo drug drugemu:

Počasi! — da ga opozore, da mu še ne vzemo življenja. Na to novi sunki, ugrizi, bodljaji. Na tla curlja kri, padajo kosi kosa, šopi las, sliši se težko sopenje treh mesarjev, žvenk zadevajočih se bodal, suho

Če ga ubijete, vam ne pove ničesar! Poskusite še jeden pot! Zganil se je, kakor da hoče govoriti! Ubijete ga potem. Jaz sam ga sunem v srce, če nočete tega sami. Proč z bodali! Samo s pestmi! Ne vidite li, da umira? —

Ne da bi umolknil, pogleda zopet ven, pod obzidje. Potem skoči v sredino ograjenega prostora, izpremeni na mah zvok in način govorjenja in vzklikne z izrazom nepopisnega zaničevanja:

Podleži! Trije proti umirajočemu!

Prokleta! Zatulil načelnik ter plane proti njemu z dvignjenim bodalom.

Prepozno! mu odvrne ta skoraj radostno, pokaže na uhod in vzklikne: Evo!

Oba druga tolovaja sta, opozorjena po tem vzkliku, v naglici pokrila žrtev s plaščem, dočim pograbi načelnik puško, da se vrže na bližajočega se nepoznanega nasprotnika. Ta hip zažvenketa orožje, začujejo se koraki in glasovi, bojoneti in pušne cevi blisnejo nad obzidjem pred uhodom, nad skalami skozi vhod se vsuje četa orožnikov, ki obda, kakor bi trenil, vse, ki jih najde v notranjosti, jih razvroži, pomeče po tleh. Na to za nekaj hipov molk. sredi molka globoko in hropeče oddihavanje došlecev.

Pomozite umirajočemu! vrisne nakrat oni mladenič, i on na kolenih, kakor drugi, sloneč na rokah in kloneč pod nastavljeno ostjo bajoneta.

Kateremu umirajočemu? vpraša častnik in stopi za korak naprej.

Tam v kotu! odgovori mladenič in pokima v ono smer. Vsi se

ozro tja, toda ne opazijo ničesar.

Pod plaščom! — ponovi,

Spremljan od podgledov vseh navzočih stopi častnik v koč, potegne za plašč ter ga vrže na zemljo. Splošen krik groze se odzove temu strašnemu pogledu. Nesrečnež visi na navzad zvezanih rokah nad zemljo, glavo pobešeno nad prsi, ves ena sama odprta, zevejoča rana, ter skuša dvigniti glavo.

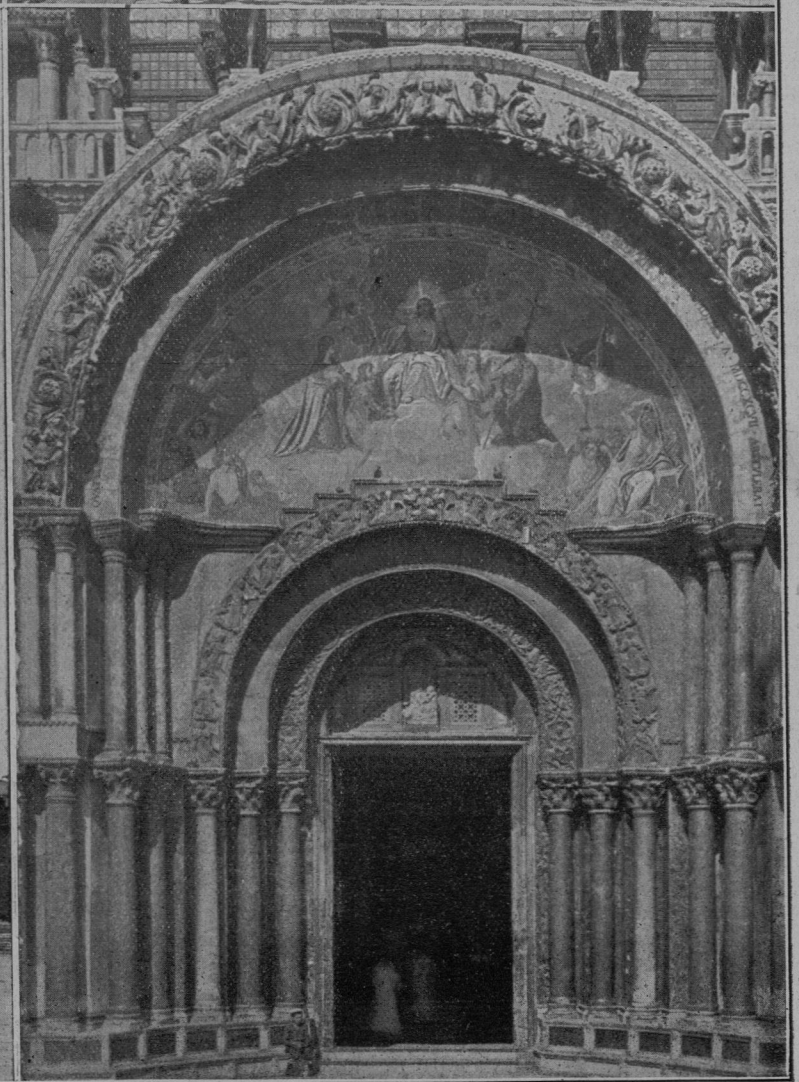
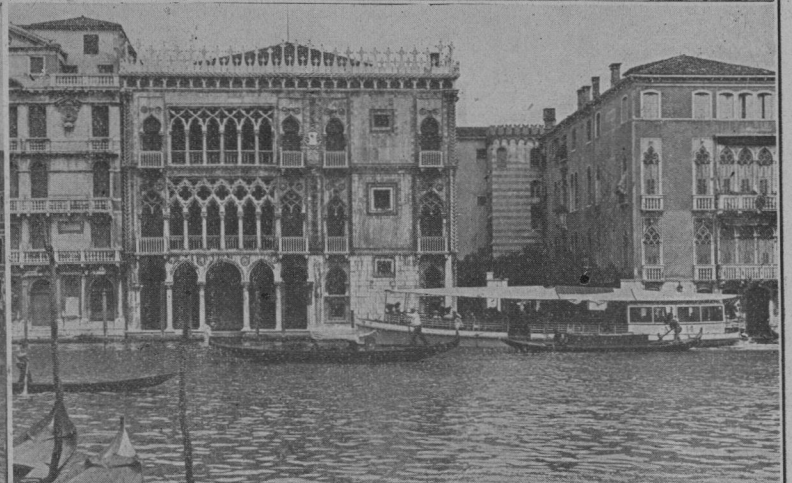
Razvežite ga, brzo, brzo! vikne častnik. Dajte mu piti!

Dunajski župan dr. Rikard Weisskirchner (z avtomobilnimi naočniki na čepici) je posetil dunajski polk Deutschmeistrov na laški fronti in mu prinesel dunajska darila. Poleg župana general Roth.

hropenje žrtve. Slep, pijani, poživljeni se niso več zdeli ljudje, nego trotelesna pošast, zvijajoča se krog človeškega telesa. Bili so slika vsega, kar je hkratu groze v brezumju, podlosti in krvološtvu.

— Ne ubijte ga še! se oglasi zopet oni mladenič s pridušenim vzklikom, obračaje se brzo do roparjev in zopet od njih k razgledišču in povzdiguje svoj glas, kakor da hoče prepiti kakršenkoli bližajoč se šum. — Ne ubijte ga še! Čakajte! Saj vam pove vse!

Iz Benetk: Riva (ob obali) koder stoje glavne palače. — Palača dožev, spredaj most čez kanal. — Veliki kanal, v ozadju cerkev Santa Maria della Salute. — Palača Franchetti. — Cerkev Santa Maria della Salute. — Vhod v cerkev sv. Marka.

Trije priskočijo, ga razvežejo posade na tla ter prično preiskovati rane, drugi pa, pobesneli, obdelujejo tolovaje s puškinimi kopiti.

Pozor! zapove častnik. Potem se obrne k tolovaju: Govori!

Stražnji orožnik mu dovoli vstati.

Kdaj ste ujeli tega človeka? Govori istino, predno umrješ!

Tega — prične mladenič s pridušenim glasom, ves še se tresoč razburjenja in strahu, — tega orožnika... so ujeli danes zjutraj... privedli ga semkaj... zvezali... silili, naj pove... ni hotel... ni črnil... planili so po njem... jaz sem to morala gledati! Bože, bože, bože!

A ti, kdo si ti? vikne častnik in strga klobuk ž njega.

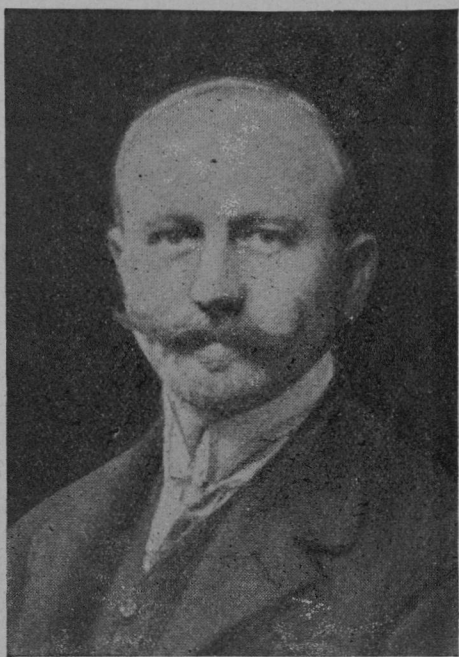
Ženska! kliknejo vsi.

Da! vrisne ta kakor iz uma. Ženska sem! Odvedli so me siloma... pred štirinajstimi dnevi... z nožem nad vratom... privedli so me semkaj... toda na mojih rokah ni krvi, ne, ne, prisegam! Šla sem ž njimi, da me ne ubijejo. Sem iz Sen Severa... bedna seljakinja.

Zakaj nisi ustrelila enega izmed njih v bučo?

Nisem imela poguma... mučili bi me bili... Oj, če bi videli, kaj so uganjali! Mislila sem, da poblaznim... Če bi bili videli!... Toda on... — pokaže na ranjenca, — on je svetnik!... Kaj je pretrpel!... A črnil ni besedice! Ni besedice!

Zavlecite te podleže k nogam njihove žrtve! ukaže častnik. Orožniki jih povlečejo k nogam mučenika, kateremu so zavezali glavo z zavitkom, pokrivajočim mu vse lice.

Dr. baron Giskra, naš poslanik na Holandskem. Holandska ne pustí, da bi se v njenih lukah izkrcala angleška vojska, ker hoče ostati nevtralna.

Tu smó! — vikne častnik, nagibajoč se k nesrečnežu, ki se je po vseh znakih pričel zavedati. — Rešen si, med tovariši! Zavedi se! Evo, tvoji morilci so pred tvojimi nogami!

Orožnik zakremži usta in prične sopsti,

kakor da bi se hotel nasmehni, potem si iztegne trudoma roko, poišče šlataje glavo načelnika tolovajev, sklone glavo ter mu pljune v obraz... in se trudi iznova nasmehni se.

Kaj je to? — vpraša častnik in pobere nekaj čudnega, mehkega belega, kar je menda priletelo iz ust nesrečneža.

Od... govor... pol... kov... niku... odgovori ta šepetaje.

Polkovniku v San Severu? Moj odgovor! Odgovor, ki sem ti ga dal danes zgodaj?

Orožnik trudoma prikima.

Častnik poskoči k njemu, se skloni, ga objame krog vratu in ga poljubi na čelo. Potem se zravnava in vikne moštvo:

Klobuk doli, vojaki pred tem junakom! Nosil je polkovniku moj list, na katerem sem mu javljal uro in smer našega odhoda. Če bi bil ta list padel v roke tolovajem, bi se bili rešili. On pa si je vtaknil ta list v usta, ni govoril, da se ne izda, vse muke je prenašal molče. Junak je to, mučenik, značaj!

Tako je! viknejo vsi iz dna src.

Poljubite mu noge, podleži! — vikne častnik tolovajem.

Drug za drugim se priplazijo podleži k njemu, kakor kače, in mu poljubijo noge.

Gospod poveljnik! — vrisne ženska, gledaje ga z blaznim pogledom, — lahko bi jih opozorila, ko ste prihajali, ... nisem hotela, ... pustila sem, da pridete... Izkažite mi dobroto! Izgubljena ženska sem... domov ne morem več... živeti ne morem več... ustrelite me zajedno s temi tu! —

Ne! — vzklikne z največjim naporom ranjenec. Vsi se ozro nanj.

Slike iz Srbije in Črne gore: Vodnjak v Peči. — Zaplenjeni srbski topovi v Nišu. — Grobnica Kare Mustafe, ki se je po porazu v Avstriji sam ustrelil v Belemgradu ter je pokopan na Kalimegdanu. — Albanec iz Dibre.

Na cesti iz Kotorja preko črnogorskih gor na Cetinje.

Vi... — nadaljuje nesrečnež z medlim glasom, stegnivši okrvavljeno roko k njej... učinite mi dobroto usmiljenja...

Kakšno? Govorite, za boga! Govorite! viče ženska, zlekne in sklene roki.

Da me spremljate... zašepeta nesrečnež.

Kam? vpraša ona.

Kamorkoli, vsepovsod...

Vsi se spogledujejo začudeno.

Ne razumem — vpraša ženska.

Niste videli... vseh mojih ran... odgovori orožnik. — ...Evo! — Trudoma si odstrani robec, ki mu pokriva lice in čelo. Približajo se napeto, da vidijo, a vsem se izvije vik groze in sočutja, orožnik pa dahne: Oslepili so me... —

V smrt! zagrmje vsi, obdelovaje tolovaje s kopiti pušk in s čevlji.

V smrt! — Častnikov glas ni mogel ovladati tega groma. Orožniki planejo ter tirajo tolovaje v brzem teku.

Mi li izkažete... to dobroto... usmiljenja...? vpraša ranjenec žensko, s katero je ostal sam.

Ona dvigne oči k nebu in odgovori: Moje življenje je vaše. —

Seže mu v roke, ravno ta hip pa zagrmji salva strelcev v dolini, kakor da pozdravlja plemenito vez med junakom in usmiljenko.

Fran Govekar:

Ruski pisci o ruski vojski.

(Dalje).

Vsevolod M. Garšin.

Vsevolod M. Garšin, eden najboljših ruskih piscev, je bil kakor Tolstoj vojaški sin. Za vojaški poklic je bil uprav fanatično navdušen. Še kot dijak je hotel po sili stopiti prostovoljno v rusko armado, da se udeleži vojne na Balkanu. In ko je izbruhnila rusko-turška vojna, je uresničil svojo dolgo kročeno strast. Kot prostovoljec se je udeležil dolgih maršev, bil je v dveh bitkah,

Sir Ed. Carson, bivši angleški minister, zdaj načelnik angleške opozicije proti Asquitu. Carson je pristaš splošne vojaške dolžnosti.

ranjen in je prejel za svojo hrabrost odlikovanje.

Kot vojak pa je razkril Garšin svoj pisateljski talent. Slekel je uniformo ter se poslej kot prepričan pacifist v skoraj vseh svojih novelah odločno izrekel proti vojni in prelivanju krvi. Kot vojak je strastno vzljubil rusko moštvo ter se — kakor Tolstoj — častnikov ogibal; kot pisatelj pa je slikal najrajši naivno požrtvovalnost in instruktivno junaštvo bednih najnižjih ruskih prostakov, ki jih je poznal do dna duš.

V noveli »Iz spominov vojaka Ivanova« so glavna lica preprosti vojaki, a tudi nekaj častnikov stopa v ospredje, pred vsemi polkovni pobočnik in poveljnik strelske stotnije Peter N. Vencel, stotnik Ivan Platonič Zajkin, major Černoglavov in brigadni general brez imena.

Vencel, mlad človek, suhljat, bled, nervozen, nemirnih oči in tenkih ustnic, je vrlo mnogo čital, znal jezike, ljubil verze ter je zlasti visoko cenil finočutnega Alfreda de Musseta. Bil je torej med ruskimi častniki zelo izobražen, a v svoji literarni sodbi fanatičen germanofil: »Vsi Francozi skupaj niso vredni niti desetine Schillerja, Goetheja in Shakespearea«. Predno je dobil poveljstvo stotnije, je bil knjižničar polkovne knjižnice. In tega človeka, estetika, se boje strelci kot satana, ker je pravcata zver, živoder. »Strahota! V drugi strelski kompaniji pokajo kosti!« govore vojaki.

Ljudstvo, kmeta ta Vencel uprav sovraži. »Ali Vi res cenite mnenje tega seljaštva?« vprašuje pri neki priliki dijaka-prostovoljca Ivanova.

:: Podpisujte IV. vojno posojilo! ::

Pokopališče srbskega topništva na višinah Žljeba, kjer so bili Srbi odločilno poraženi.

»Naravno, cenim, kakor mnenje vsakogar, kogar nimam vzroka prezirati«, odgovarja Ivanov.

»Verjamem Vam. No, dà, zdaj je postalo to modno. Tudi literatura — tudi ona hvalita kmeta, kakor bi bil nekak biser stvarstva!« se roga pobočnik. »Ko sem, še skoraj deček, stopil v vojsko, sem izkušal vplivati z besedami, hotel pridobiti si moralni vpliv. No, minilo je leto dni, in oni so popukali iz mene vse žile. Vse, kar je ostalo od takozvanih lepih knjig, je nasprotje istini ter se je izkazalo kot sentimentalna bedarija. In zdaj mislim, da je edino, kar more moštvo razumeti — tole ... pest!«

Po tem načelu je ta oficirski esteta tudi ravnal. Na poti iz Jase v Bukarešto so umirali vojaki od solnčarice, in moštvo, ubito od žeje, prahu in napora, je padalo po cesti trumoma. Vencel, ki je znal toli čustveno recitirati Mussetove stihe, se je nagnil nad nekega onesveščenega vojnika ter ga tresel za rame: »Vstani, mrcina! Vstani!« In sipal je ostudne psovke brez prestanka. Vojak je bil brez čustva ter je topo gledal besnega častnika. Ustnice so mu nekaj šepetale, a častnik je rjul: »Vstani! Takoj vstani! A! Nočeš? Evo ti, evo ti, evo ti!«

Vencel je zgrabil svojo sabljo in začel neusmiljeno udarjati z železno nožnico po nesrečnikovih ramah, izmučenih od telečnjaka in puške. Razrogačenih oči in izkrivljenih ust, je bil s svojim razjarjenim licem strašen.

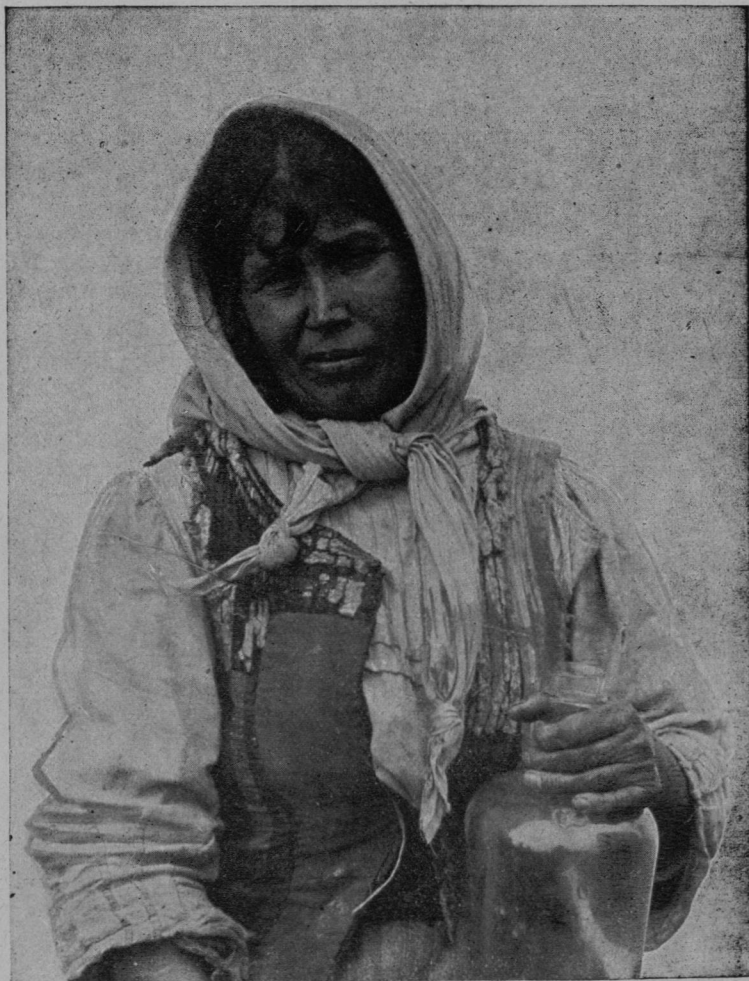
Prostovoljec Ivanov je priskočil in čvrsto zgrabil padajočo sabljo. Vencel mu jo je iztrgal, hotel planiti nanj, a se je ukrotil.

»Čujte, Ivanov, ne storite tega nikdar več! — Drago bi poplašali svojo šalo! Morate pomisliti, da ste preprost vojak in da vas morem za slično brez daljnih besedi — ustreliti! — Ali je mogoče postopati drugače s temi ...? (Na licu se mu je izražal prepričanje, da, še več, neka mržnja). Ne delam tega iz okrutnosti: ni je v meni. Toda treba je vzdrževati red, disciplino. Če bi se moglo z njimi govoriti, rad bi z besedami. Toda beseda jim ni nič. Občutijo le bol.«

Nekaj dni nato je opazoval Ivanov sledeči prizor:

»... Za seboj sem zaslišal nekako čudne, odmerjene, ploskajoče zvoke. Obrnil sem se. Strelci so stali v fronti. Vencel, nekaj hripavo kričeč, je bil po licu nekega vojaka. Z mrtvaško bledim obrazom, držeč puško ob nogi in ne da bi se upal umikati udarcem, je vojak drhtel po vsem telesu. Vencel se je krivil s svojim mršavim in nevelikim stasom od lastnih udarcev, ki jih je dajal z obema rokama, zdaj z desne, zdaj z leve strani. Vsi naokoli so molčali; čulo se je le ploskanje in hripavo rohnenje razbesnelega častnika ... Po gornji ustnici in podbradku je vojaku curila kri. Končno se je zgrudil ...«

In vojaki se med sabo domeni, da Vencela ne ovadijo — komu bi ga neki?! — nego da ga sami kaznujejo pri prvi priliki. Tudi stotnik Zajkin se boji, da pride Vencel končno pred vojni sod ali, še hujše, da moštvo podivja ter

Srbska ciganka, prodajalka srbskega žganja.

ga ob prvi priliki ustrelj. Ali stotnik vendarle zagovarja Vencela:

»Žal bi mi bilo zanj, ker je, veste, ipak dober človek. Da, celo sočuten človek«.

»No«, ugovarja praporščik Stebeljkov. »Kako more sočuten človek tako pretepati?« Prostovoljec Ivanov pa pove stotniku, kako je Vencel pobil na tla vojnika vpricho njega.

»Vidiš, vidiš... vedno je tak!« je javkal stotnik. »No, vendarle ni zver. Pri kom so vojaki najbolj nahanranjeni? Pri Venclu. Pri kom so najbolj izvežbani? Pri Venclu. Pri kom gotovo sploh ni nikakih kaznovancev? Kdo nikoli ne izroča vojakov sodu — razen če se zagreši vojak zelo težko? Zopet on! Zares, da ni te njegove nesrečne slabosti, vojaki bi ga nosili na rokah«.

»Ste li kdaj govorili ž njim o tem, Ivane Platonič?« vprašuje praporščik.

»Govoril in sprl sem se ž njim že desetkrat. A kaj morem storiti ž njim! Pravi: »ali je vojska, ali milica«... »na tako nizki stopnji izobrazbe so... »Vojna je, pravi, taka okorelost, da sem tudi jaz okorel z vojniki vred, to je kaplja v morju«... Skratka, vrab bi vedel, kaj je! No, vzlic temu je prej krasen človek. Ne pije, ne karta, službo dela vestno, podpira starca očeta in sestro, tovariš je divoten. In izobražen človek! Takega ni v vsej vojski. A pomnite moje besede: »ali pride pred sod, ali pa razsodijo oni (in pomigne z glavo k oknu). Ostudno!«

A ko je dospela Venclova stotnija v ogenj, je odločila rusko zmago nad Turki, ki so bili v velikanski premoči. Petkrat je

Srbski kmečki tipi.

peljal nad vse hrabri Vencel svojo izbornostotnijo na juriš ter je v dveh urah izgubil 52 mož. Zvečer, po dobljeni bitki, pa se je Vencel skrtil v svojem šotoru, pritiskal glavo na blazino v temnem kotu, ječal neprestano: »52! 52!« ter ihtel, ihtel...

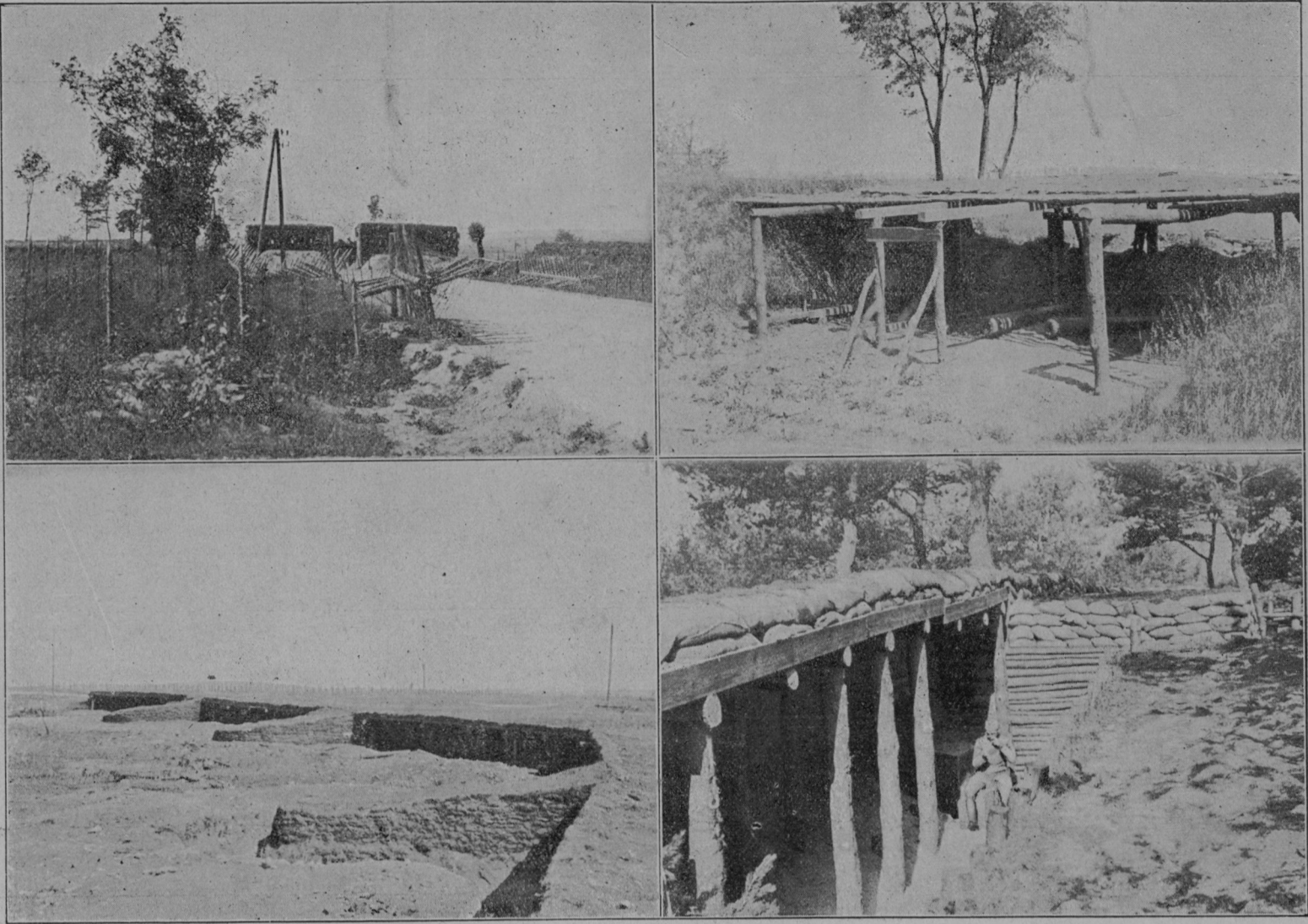
Tudi stotnik Zajkin je zanimiv tip ruskega častnika. Priprost, dobrosrčen mož brez večje izobrazbe; zlasti ga odlikuje pristno

ruska, široka demokratičnost, ki ne pozna ošabnosti in nadutosti. Pravi očka je svoje kompanije. Dijake ceni, čeprav so puntarji. Sam bi bil ostal dijak, »da ni bilo usode«. Matematika mu je še šla nekako, a nekaj družega mu ni in ni hotelo v glavo: književnost in pravopis! Da, niti v kadetnici se ni naučil pravopisa. Ej, bo že! V sami besedici »ješćó« dela še danes štiri pogreške.

Pristaši albanskega glavarja Essada paše, sovražnika Avstro-Ogrske, v ječi v Tirani.

Zakopi in ovire: Španski jezdec na progi. — Priprosto kritje. — Umetni betonirani strelski jarki. — Kritje pod vrečami s peskom.

No, pa tudi geografije in istorije ni mogel zmagovati. Koliko se je trudil! Zaman. In koliko potratil denarja! — Tako je postal vojak, častnik in zdaj gre hraber na Turke. V svoj šotor vabi prostovoljca Ivanova in ga gosti s čajem, da more govoriti z mladim

inteligentom; v Aleksandriji gre ž njim in praporščikom v preprosto rumunsko krčmo, da kramlja ž njima. Tamkaj se dobričina spomni, da je slišal, kako je Ivanov zgrabil Vencla za sabljo, ko je mlatil onesveščenega vojaka.

»Ali ste ga res pograbili za roko? vpraša stotnik z nenavadno resnim glasom. In ko Ivanov pove resnico, vzdihne glasno in nemirno zamežika. »Grdo ste storili! Neumno ste storili!« pravi. »No, glejte, nočem se pretvarjati. Storili ste prekrasno! . . . t. j. proti redu . . . Vrag vedi, kaj je z mano . . . Oprostite mi!« In pomolči ter se zazre v tla. Nato izpije polovico čaše in lopi prostovoljca po kolenu. »Obljubite mi«, pravi, »da kaj takega ne storite več! Saj sam razumem . . . Težko je človeku . . . Sami ste videli, da sem nedavno sam udaril vojaka. Nalahko. No, če tepec ne pojmi svoje zanikarnosti, veste, taka klada! Ali jaz sem kakor oče; bog mi je priča, brez zlobe, čeprav se semtertje tudi razgrejem . . .« In ljubeznivo potaplja prostovoljca po rami, si zvije cigareto, zapuši, pomolči in pravi: »Včasih, res, ne moreš drugače, nego da ga zlasaš! Saj so kakor otroci!«

(Dalje prihodnjič.)

Špijonova usoda.

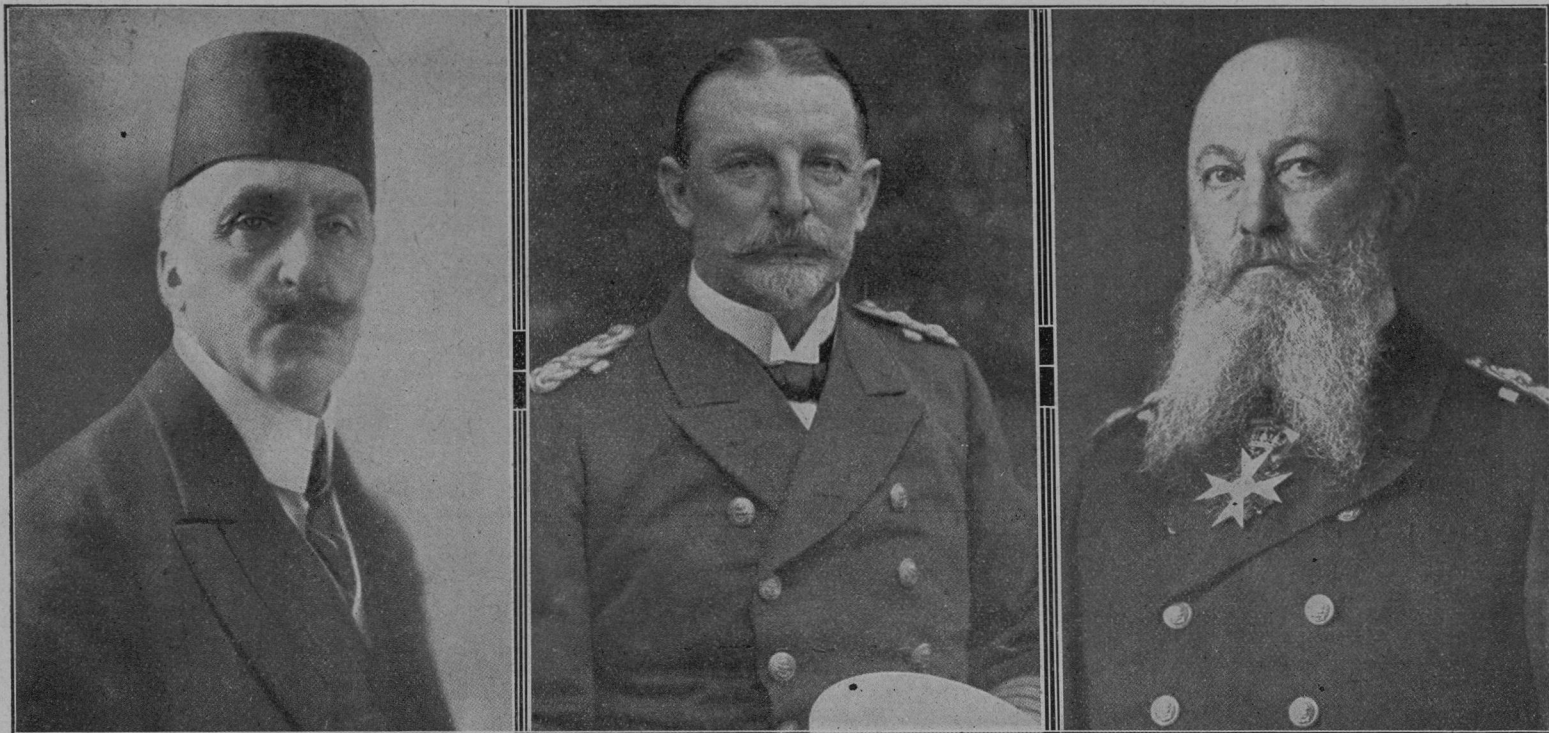
Roman.

(Nadaljevanje)

Niti tujke, ki je bila zaprta v kupeju, ni mogoče več prijeti. Neznanka je že gotovo na italijanskih tleh, ki so oddaljena od avstrijske postaje le par minut. Ni si vedel pomagati. Ženska je vlekla za nos prebrisanega policijskega komisarja. In baronica? Ta je najbrž kje sedela in se mu na glas smejala.

Iz Srbije: Porušeni zidani most v Županjih.

Princ Abdul Mešid Effendi, sedanji turški prestolonaslednik. — Admiral Edvard pl. Capelle, novi državni tajnik nemške mornarice, najvišji šef bojnega ladjevja. — Veliki admiral pl. Tirpitz, bivši državni tajnik nemškega brodovja, ki je odstopil. Tirpitz ima največje zasluge za vzornost nemškega vojnega ladjevja.

Komisar je zaškripal z zobmi. Če bi šlo, bi bil skočil najrajši iz kože.

Kaj naj stori? ... Ali naj prosi italijanske oblasti za posredovanje? Naj povzroči tisti veliki škandal, ki se ga je za bičil njegov šef ogniti?

Ali se naj pelje domov in stopi pred policijskega predsednika z besedami: „Ženska me je potegnila za nos, prosim, vpokojite me zaradi nezmožnosti?“

V žepih suknje je stiskal pesti in šetal po peronu. Ustavil ga je sprevodnik in vprašal:

— Prosim, gospod, ali niste vi dr. Martinič?

— Da.

— Pismo imam za vas.

— Čigavo?

— Dama, ki se je peljala v kupeju poleg vas, mi ga je dala v Vidmu s prošnjo, naj ga vam izročim šele v Pontebi.

Komisar je naglo odprl in bral:

Spoštovani gospod doktor!

Prav iz srca mi je žal, da sem vam morala povzročiti to malo in neprijetno

iznenadenje. Na najinem zadnjem razgovoru sem vas prosila za dva dni odloka, toda niste bili tako ljubeznjivi, da bi mi ustregli. Tako mi ni preostalo drugega, kakor to, kar sem sicer prav nerada in le prisiljena storila.

Ne iščite me. Čez dva, najdalje čez tri dni se pripeljem v Pontebo z istim vlakom, v katerem ste me danes pogrešili. Nimam vzroka, da bi se bala avstrijskih sodišč. Pridem gotovo. Pridem zato, ker mi je mnogo do tega, da se dožene, kdo je morilec — celo več, kakor vi slutite.

Oprostite, da sem se poslužila okolnosti, ki so mi zoperne. Toda morala sem.

Vaša vdana

M. St.

Komisar je čital še enkrat od kraja do konca. Nato je v divji jezi zmečkal popir.

Pač naivna in zlobna domneva! Da bi on verjel temu pismu in čakal! Kaj pa še! Ali je mogoče misliti, da bi prišla? Ali ga ne prepričuje vse, da bo ravno narobe?

Treba naglo poslovati. Drugič naj se ji kaj enakega ne posreči!

Sel je k načelniku postaje.

— Kdaj pelje prihodnji vlak v Benetke?

— Jutri ob šestih zjutraj.

Komisar je zacepetal. Na šest ur brezdelja je torej brezpogojno obsojen. Da bi se vrnil z vozom v Benetke, nato ni bilo misliti. To noč je moral prebiti v Pontebi.

Baronica je pridobila tako dvanajst varnih ur. Prav lahko se pelje v kako bližnje pristanišče in se tam vkrca.

Komisar je vprašal, kdaj odhajajo parniki.

Iz Genove, Benetk in Trsta odhajajo zjutraj na vse strani sveta.

Komisar je brzojavil vsem policijskim uradom po pristaniških mestih. Opisal je baronico, ne da bi imenoval njeno ime, in prosil, naj jo takoj primejo.

Nato je pregledal baroničino prtljago. Poleg perila je našel rdečeplavo lasuljo, popotni klobuk z gostim pajčolanom in angleški kostum — torej tisto opravo, v kateri je stopila v Benetkah na vlak.

Predno je poiskal prenočišče, je o dogodku brzojavno obvestil policijskega svetnika Korena. Skrival ni ničesar. Prosil je za nadaljnje ukrepe.

Agenti sta sedela potrta ob kovčegih na peronu. Ko je izginil brzovlak s postaje, ju je komisar poklical. Šli so nočit v hotel nasproti kolodvora.

Dr. Martinič dolgo ni mogel zaspati.

Zgodaj zjutraj je bil na nogah in hitel brez brez zajutreka na postajo.

— Ravno sem vam hotel poslati to brzojavko, je rekel načelnik. Za vas je.

Komisar je odpiral brzojavko s tesnobo v srcu. Besedilo se je glasilo:

Se mi je zdelo. Ostanite v Pontebi. Pridem z jutranjim vlakom. Baronico najdete prej, nego si mislite.

Koren.

Ameriško-mehikanski konflikt. Mehikanski kruti general in poveljnik ustašev Villa, ki je bil nedavno v bojih z ameriškimi četami ubit.

Bosansko-hercegovska deputacija Hrvatov, Srbov in mohamedancev na Dunaju pred poklonitvijo pred cesarjem v Schönbrunn.

Doktor je strmel brez besedi v depešo.

Enajsto poglavje.

A kje je bila baronica? Kako se ji je posrečilo, prevariti policista in uiti?

Dr. Martinič si je razbijal s tem glavo, baronica pa je sedela v mračnem kupeju tretjega razreda. Peljala se je s poštnim vlakom proti Rimu.

Nihče je nebi spoznal. Zlatoplave lase ji je krila črna lasulja, lice si je prebarvala, oblekla preprosto obleko, se zavila v ruto — kako bi človek slutil, da je to dama, ki sprejema v svojem salonu najboljšo gospodo!

Ko je dr. Martinič po onem nesrečnem pomenku odšel, je bila njena prva misel: beg!

Spoznala pa je, da je težko bežati. Stražijo nepretrgoma in zasledovali bodo vsak njen korak. Kaj doseči bi se dalo le z izredno predrznostjo.

Zaupljivo je vprašala svojo zvesto služkinjo, če bi potovala mesto nje v Pontebo. Postavi obeh sta slični. Rdeča lasulja in baroničina obleka zraven — in prevara gotovo uspe.

Baronica je zagotovila deklico, da ni stvar nevarna. Obljubila ji je tudi nagrado. Zdaj bo lahko poročila čolnarja, ki ga ljubi. Baroničin načrt je bil tak-le:

Sklenila je iti na postajo, toda ne kot gospa, temveč kot služkinja. Vedela je, da se odpelje dve minuti za vlakom, ki odide v Avstrijo, vlak v Rim. Upala je, da se vtihotapi v splošnem vrvenju v rimski vlak.

Ponoči se je Marijeta, kakor je bilo služkinji ime, preoblekla. Baronica jo je poslala na ulico.

Na svoje veselje je opazila, da sta jo agenta takoj opazila in ji sledila. Zvečer se tedaj zamenjava prav gotovo posreči.

Baronica je učila služkinjo ves dan. Naročila ji je, naj zapre takoj vrata kupeja, kjer se bo peljala. Tik pred Pontebo naj odloži lasuljo in se preobleče. Mimo policistov naj gre, kolikor je mogoče brezbrizno, nato pa takoj na laška tla. Tam je varna.

Težavna ura je naposled prišla. Baronica je vedela, da je igra, ki jo igra, nevarna. Napela je vse moči.

Ona, senator in Marijeta so se peljali na postajo. Nestrpno so čakali usodnega trenutka. Baronica je dala služkinji gost pajčolan, ki ga tudi ostre luči na postaji niso prodrle.

Obe ženski sta že v čakalnici opazili, kako ju policist premotriva. Ker pa je posebno pozorno sledil sleherni kretnji Marijete, je bila baronica uverjena, da zamenjava Marijeto ž njo.

General Zuppeli, bivši laški vojni minister, ki je moral zaradi laških neuspehov na bojiščih odstopiti.

Skrbelo jo je samo še srečanje z dr. Martiničem.

Stopila je na peron in gledala po čakalcih. Opazila ga je šele, ko je stala tik železniškega voza. Kakor že vemo, je stal komisar za stebrom.

(Dalje prihodnjič.)

Četrto avstrijsko vojno posojilo.

Podpisovanje IV. vojnega posojila je v polnem teku. Veliki kapital in mali varčevalec tekmujeta med seboj v tej nekrvavi borbi za zmago domovine. Vsi vemo, da gre za to, da s finančnimi žrtvami dopolnimo in zavarujemo sijajne zmage, ki so jih na vseh bojiščih priborile naše hrabre in junaške čete. Sovražniku je treba še enkrat jasno in temeljito dokazati, da je podlegel nasproti nam tudi na gospodarskem polju, da se mu je ob neomejeni požrtvovalnosti našega prebivalstva izjalovil tudi gospodarski bojni načrt proti osrednjima državam. Pa pravzaprav tu nimamo pravice govoriti o požrtvovalnosti. Kajti denar v državnem vojnem posojilu je tako varno in koristno naložen, da mora zadovoljiti tudi sebičneža, ki mu je v prvi vrsti le za svojo gmotno korist; biti pa nam mora tudi jasno, da se zmagoviti mir ne tiče samo države kot take, marveč tudi vsakega posameznega prebivalca, kajti pod čim ugodnejšimi pogoji sklenemo mir, tem boljše se

nam bo godilo po vojni, tem ugodnejši bodo pogoji gospodarskega blagostanja tudi za vsakega posameznika. Štiri milijarde je že dalo avstrijsko prebivalstvo na prva tri državna posojila; večina tega denarja je našlo svojo pot nazaj v žepo državljanov. Naj ne bo nikogar, ki bi hotel obsedeti na pridobljenih ali privarčevanih zakladih! Vsak naj zopet s polnimi rokami meri državi delež, ki ga potrebuje, da vojno zmagovito dovede do konca. IV. vojno posojilo naj prekosi vsa dosedanja.

Razne vesti.

Novo sredstvo proti tuberkulozi. Atenski zdravnik Panakulos je baje izumil novo metodo za zdravljenje tuberkuloze. S pomočjo ozona se mu je posrečilo, uničiti v tuberkuloznem pacientu bacile tekem 12 dni in istočasno zvišati telesno težo za 50%. Ako se Panakulosova metoda obnese, bo izgubila tuberkuloza svojo strašno opasnost za človeštvo.

Vojna nese! Dunajska delniška družba »Gebrüder Böhler & Komp. je imela dne 12. aprila svoj občni zbor. Ta je na podlagi »dosti zvišanih odpisov« sklenil, da plača za lansko leto od čistega dobička na vsako delnico 240 mark, kar je za 160 mark več, kakor je družba plačala v prejšnjih letih.

Slabi časi za gizdave dame. V Monakovem na Bavarskem vzbuja veliko senzacijo ukaz policije, da sme vsak redar prijeto damo, ki je po njegovem mnenju tako oblečena, da vzbuja preveč pozornosti in jo peljati na stražnico. Zgodilo se je koj prvi dan veljavnosti te naredbe, da je redar prijel na kolodvoru damo, ki je bila oblečena po najnovejši modi in imela precej močno pudran obraz. Redar jo je odgnal na stražnico. Tam je dama dobila ukaz, da si mora puder obrisati z obraza, dobila ukor za svojo obleko, sicer pa bila brez kazni izpuščena.

Nemci na Ruskem. Listi poročajo, da je ruska vlada izdala sledeči ukaz: Bivši nemški državljani, ki so postali po letu 1880. (!) finski domačini, ne smejo biti ne delež-

niki, ne uslužbenci pri akcijskih družbah in pri zadrugah, ki imajo pravico, da smejo imeti zemljišča na deželi. — Ukaz stopi dne 15. aprila v veljavo.

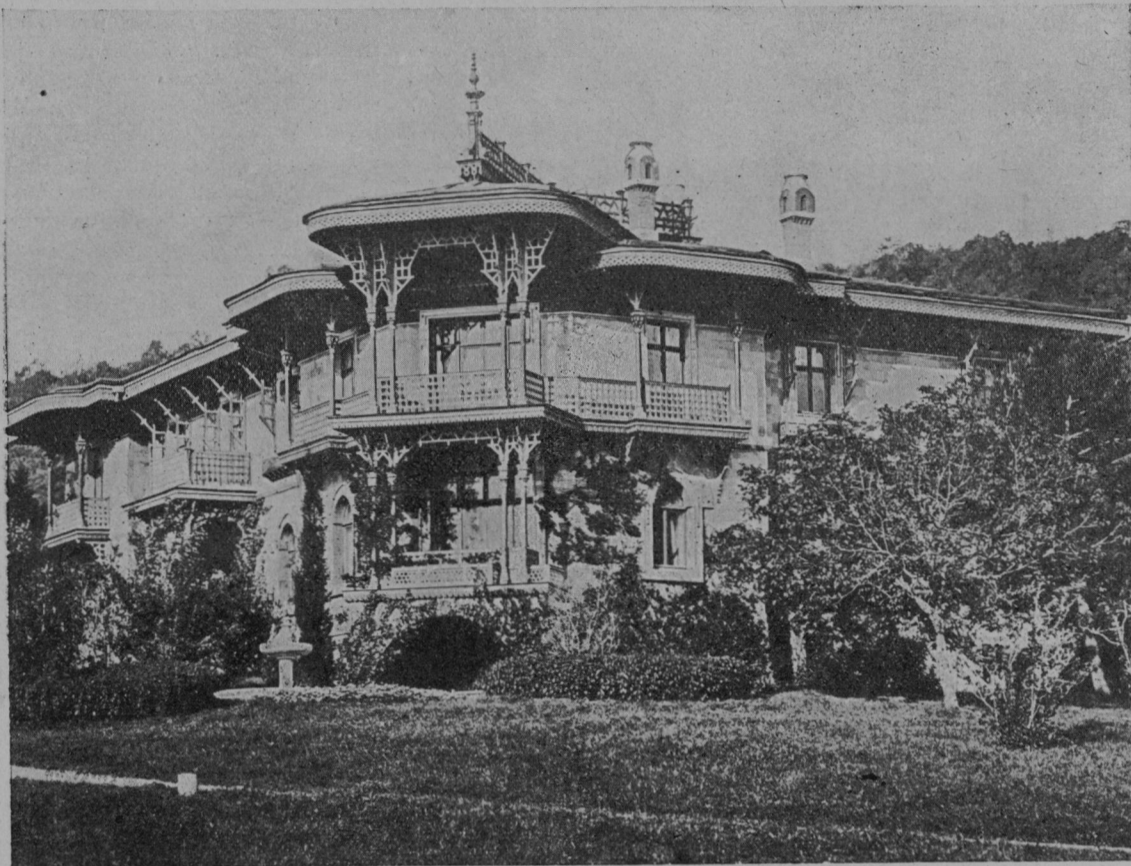
Ganljiv prizor se je odigral te dni na kolodvoru v Debrecinu. Oddelek ruskih vjetnikov je tam popravljajl progo, ko se pripelje vlak z novimi ruskimi vjetniki s severnega bojišča. Naenkrat skoči iz vlaka mlad ruski vojak ter hiti z glasnim krikom proti skupini zaposlenih vjetnikov. Straže so mislile, da

Zmaga kopriv. Z velikim hrupom se je zadnji čas naznanilo, da se je »znanosti posrečilo veliko razkritje«, da bodo koprive nadomestile bombaž. No, novo razkritje to ni. V romanu L. N. Tolstega »Ana Karenina« je že omenjeno, da je imela Kiti Levinova zavese, narejene iz vlakna kopriv. Če je kopriva popolno nadomestilo za bombaž, potem je ta iznajdba res velika zmaga. Nasadi se lahko kopriv zadosti za vse prebivalstvo monarhije, ne da bi se porabilo za

krizo. Če neha uvoz bombaža in bombažnih izdelkov, bo torej industriji znamenito pomagano in bodo ostale velikanske vsote denarja v državi. »Izumil« je porabo kopriv na mesto bombaža profesor dunajske univerze O. Richter. Upajmo, da s tem surogatom ne bo tako, kakor je z nadomestilom za kavčuk in take stvari.

Kdaj je ženska stara? Že izza predpotopnih dob so si ljudje v laseh zaradi vprašanja, kateri ženski se sme reči, da je stara, s katerim letom začenja pri ženski starost. To vprašanje je zdaj rešila angleška vlada na jako negalanten način. Vlada je namreč odločila, da se smejo v vojnem času uporabljati provizorično tudi ženske za vsakovrstna dela in različne službe, a samo ženske, ki so še pri popolni moči. In ko se je vprašalo vlado, kdaj to neha in kdaj je smatrati žensko za staro, je vlada odgovorila: stara je ženska, kadar je prekoračila 40. leto. Seveda je to med angleškim ženstvom vzbudilo veliko nevoljo.

Ne zaslužijo! V Gorici so ostala tudi po novih prekrstitvah ulic vsa ulična imena samo italijanska. Ali laški jezik, jezik države, ki nas je izdala in napadla, še zasluži tako prvenstvo? Vsak Avstrijec mora reči: Ne! Gorica je središče dežele, v kateri prebiva večina Slovencev. Italijanov, prežetih iredentističnega duha, ki je hotel imeti Gorico »samolaško«, je sedaj v Gorici silno malo. Večina teh ljudi je pobegnila, zakaj torej še sedaj samo laške ulične napise? V Gorici bo po vojski velik tujski promet in ta naj dobi samo laške napise, kakor bi bila Gorica in Goriška samo laška?! Slovenska goriška županstva, slovenski poslanci — pojdite po svojih zastopnikih v velikem odposlanstvu na Dunaj in povzdignete zahtevo, da dobi Gorica tudi slovenske ulične napise! Zunanje lice Gorice mora biti odločno avstrijsko — avstrijsko stališče pa je istovetno z enakopravnostjo in enakoveljavnostjo vseh na-

Letovišče ruskega carja v Livadiji na Krimu ob Črnem morju.

hoče uiti in že so naperile nanj svoje puške, ko zapazijo, da se je zagnal vjetnik v nekoga zaposlenega starejšega tovariša — svojega starejšega brata, o katerem že več kot eno leto ni ničesar slišal in s katerim sta se sedaj našla v vjetništvu. Brata sta se prisrčno objemala ter sta plakala od samega veselja.

Upor srbskih vojakov. Iz Petrograda se baje potrjuje vest o upor srbskih vojakov proti Karagjorgjevičem. Poročilo se glasi: Na Krfu je bil velik upor srbskih čet. Uporniki so psovali srbskega kralja in srbskega prestolonaslednika, a ravno tako tudi srbsko vlado. Zahtevali so, da se jih pusti pri miru in da se jih ne pošilja v boj za entento. Razen tega so zahtevali, da se jih odpošlje s Krfu, ker tamkaj strašno divja kolera; vsak dan jih umrje do 250. Proti upornikom se ni uporabila oborožena sila. Vse so prepeljali na francoskih prevoznih parnikih v Bizerto. Upornikov je bilo okoli 8000. Verjetno je, da bodo vsi internirani. Na Krfu so Francozi zgradili brezžično brzojavno postajo, katera je v zvezi z Eiflovim stolpom v Parizu.

Zdravila našim vojnim ujetnikom. Avstrijska vlada je poslala varnim potom pol milijona doz zdravilnega cepiva proti legarju — na Rusko, predvsem v Taškent. Ker se po nekaterih krajih, kjer bivajo sedaj naši vojni ujetniki, širijo vsako leto nalezljive bolezni, hoče naša vlada ujetnike pravočasno zavarovati s tem, da jih bodo cepili zlasti proti legarju in koleri. To nalogo bodo prevzeli zdravniki, ki so ujeti z drugimi vojaki vred.

Turški častniki na mezopotanskem bojišču, kjer so boji z Angleži.

druge nasade namenjene zemlji. Kaj to pomeni v gospodarskem oziru, se da izraziti s številkami. L. 1911. je bilo v avstro-ogrsko monarhijo vpeljanih za 395.9 milijonov kron bombaža in bombažnih izdelkov. Težko je bilo to blago 2,387.000 meterskih stotov in je veljal torej meterski stot 138 K. Ta visoka cena priča tudi, kako veliko škodo so delale cene bombaža in bombažnih izdelkov naši industriji. Ta je imela velike izgube in je navadno vsako tretje leto zašla v veliko

rodov! Italijani ne zaslužijo ne po številu, ne po svojem duhu, ne po svojem delu, da bi se jim dajalo prvenstvo pred Slovenci na Goriškem! Italijanska prednost je laž v samolaškem značaju Gorice, iz katere črpajo svojo zahtevo po Gorici. Zato je avstrijski interes in Avstrijci moramo skrbeti, da to neresnično trditev o samolaškem značaju Gorice povsod pobijemo — tudi pri uličnih napisih! Gorico branijo slovenski in hrvat. vojaki laške vojske.

»Ces. kralj. privil. zavarovalna družba avstrijski feniks sklenila je podpisati 13 milijonov IV. vojnega posojila in sicer 10 milijonov avstrijskega in 3 milijone ogrskega vojnega posojila.«

Pri bolečinah v obrazu po prehlajenju, pri ranitvah itd. vzemite Felerjev bolečine blažeči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsa-fluid«. 12. steklenic pošilja poštne prosto za 6 kron, lekar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 280. (Hrvatska). Priporočeno je v čez 100.000 zahvalnih pismih, ravnotako Fellerjeve odvajalne »Elsa-kroglice«.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varo je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštne prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Trdovratno se vzdržuje govornica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zjamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov zastoj. — Opozarjamo na današnji zavedni oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Darujte za „Rdeči križ!“

MARIJA TIČAR,

Ljubljana,

Sv. Petra cesta 26. Šelenburgova ulica 1.
nasproti kazine

Prva specialna trgovina
umetniških, vojnih, pokrajinskih in drugih
razglednic

Priznana največjo izbiro na drobno in debelo.
Krasni albumi za umetniške razglednice
pravkar došli.

Podpisujte IV. vojno posojilo!

Najbolje darilo trpečemu vojaku je

MORANA

Reši ga in brani nadležne golazni: uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. SKRINJAR, TRST

Via Castaldi 4, I.

Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

Da olajšamo odpošiljatev in troške, pošljemo naravnost na dotični stan vojaka. Pošlje naj se denar in natančen naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake razjedajoče kisline, torej neškodljivo človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

... Poravnajte naročnino! ...

Kašelj — bolane pljuča!!!

„Certosan“ prašek za ojačenje pljuč, svetovno slaveči izdelek bostonskega profesorja dr. Coole-ja, odstrani hitro in temeljito najtrdovratnejši kašelj, hripavost, težko dihanje, — ozdravi rapidno težkoče pri dihanju, katar pljučnih vrhov, zadržuje uničujoči upliv razjedajočih simptomov tuberkuloze ter obrača to zlo trpljenje na ozdravljenje, ker razkuži pljučna vlakna ter dela bacile neškodljive, s tem, da jih vapneni. Nadalje učinkuje na vsak način čudoviti zatolščujoče, ojačujoče in osvetožujoče. Tisoči ozdravlencev hvali ozdravljajoči, ojačujoči, zatolščujoči in življenje spasilno pliv „Certosan-a“. Velika originalna steklenica „Certosan-a“ stane K 6.— Zahtevajte ga v lekarni. Ako ga ne dobite, naročajte od glavne zaloge: lekarna Josef v. Török, Budimpešta, VI., Kiraly-utca 12./105.

10 letna garancija.

Sedaj v vojnem času najbolj hvaležna in praktična
času primerna darila so samo
„Gritzner“ in „Afrana,,
šivalni stroji

najboljši, dosedaj nedosežni v trpečnosti za rodbinsko rabo in obrt.
Prednost: krogličten tek, biserni ubod (Perlstich.) Pouk v vezenju brezplačen v hiši. Cenj. občinstvu se radevolje razkažejo naši stroji in so v poizkušnjo na razpolago, brez da bi se sililo h kupčiji.

Edina tov. zaloga šivalnih strojev in njih delov (za šivalne stroje vseh sistemov.)
Že nad 3 milijone hvaležnih odjemalcev.

Josip Petelinc, Ljubljana,
za vodo — blizu frančiškanskega mosta, levo — 3 hiša.

Zdrava kri!

Kri je splošna redilna tekočina, iz koje dobiva život svoje redilne snovi. Ako nima kri zadostnih redilnih snovi, slabijo organi ter nastane cela veriga bolezni in trpljenja, ki nam greni življenje.

Ta zla veriga mora biti pretrgana

in to je mogoče samo na eni točki, namreč pri hranitvi krvi, pri zboljšanju krvi.

Spisal sem po dolgoletnem proučavanju knjigo, v koji beremo kako in na kak način se kri in sokovi popravljajo, kako se zboljša hranitev, kako se moremo bolezni ogniti ter jih odpravljati.

Popolnoma zastoj

pošljem ta dragoceni spis vsakemu, kdor mi piše zanj! Tudi dam vsakemu priliko, da se prepriča, na kak način je to mogoče, brez vinarja izdatka. Toda pišite takoj!

Ekspedicija lekarne pri operi. Budimpešta VI. Oddelek 499.

Solnčne pege

kakor tudi rudeče lise na obrazu in na nosu, priščeki, mozoli, gube in vela koža zginejo zjamčeno po stari izkušeni dr.-ja A. Rix-a pasti pompadour Popolnoma neškodljivo. Poskušnje K1 — velika škatlja K 3'30. Dr.-ja A. Rix-a biserno mleko, tekoči puder, roza, bel in naravno žolt, 1 steklenica K 3'30.

Pošlje diskretno dr. A. Rix. kosm. laboratorij, Dunaj IX. Lakerergasse 6,10.

Zaloga v Ljubljani: parf. A. Kanc in Adrija-drogerija.

Naročite se na list „Tedenske Slike,“ ki je najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovani tednik! Razširjajte ga in pridobivajte mu :-: novih naročnikov. :-:

Modistika

MINKA HORVAT

Ljubljana, stari trg 21.

priporoča cenjenim damam
svojo zelo povečano zalogo
damskih slamnikov in otroških čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

Ceneno, izborno okusno hranilno največje redilne vrednosti! Krasna zlato-rumena barva, najboljši okus, vabeči sveži vonj, velika redilna moč, posebna kakovost iz

Sida-medu

napravljenega umetnega medu (medenega masla) Vas bo presenetila. — Med je bil dosedaj predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v zalogi in se vživa lahko vsaki dan, osobito kot maža za kruh namesto dragega surovega masla in masti s čimer se doseže znaten prihranek.

Sedaj velja 1 kilogram surovega masla 8 do 10 K, iz Sida umetnega medu narejen Sida-med samo 80 vinarjev 3/4 kilograma. Poleg tega je znatno redilnejši in okusnejši. Ena sama poskušnja Vas bo o tem prepričala! Nadomešča mnoga druga jedila! Vsaka gospodinja prihrani mnogo denarja.

En zavojček velja 35 vinarjev.

Dobiva se pri razpošiljalnici: **Josip Berdajs** v Ljubljani, Zeljarska ul. 14.

6 zavojčkov Sida-medu 2 kroni po povzetju ali če se vpošlje denar naprej.

Selenburgova ulica 1
(zraven trgovine Tičar)

Specialna trgovina bluz

Antonija Sitar

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4 3/4 0/0

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI.

brez vsakršnega odbitka

naložen denar. Rezervni zaklad: nad 900.000.

Maček & Komp.,

:: Franca Jožefa cesta 3 ::
LJUBLJANA.ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK, ZA GOSPODE:: DEČKE IN OTROKE, ::
NAROČILA TUDI PO MERI.
SOLIDNA POSTREŽBA.
ZALOŽNIK C. KR. PRIV. JUŽ.
ŽELEZNICE.

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnjega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.

V Pulju, 23. marca 1914.

Naročite in razširjajte „Tedenske Slike“! Pridobivajte novih naročnikov! Čim več bo naročnikov tem bolji bo list, zrno do zrna... kamen do kamena...

NAJLEPŠI SPOMIN

na ljube starše, ljubljene otroka, dragega prijatelja ali ljubeznivo prijateljico je njih po fotografiji povečana lepa umetniško izvršena slika. Ta slika je najlepše in najprimernejše darilo za god in druge prilike.

Najčastnejši spomin na naše ljube, drage, ki so na bojnem polju ali ki so že padli na polju slave za domovino, je njih po fotografiji povečana slika.

Ker umetniško dovršena, po fotografiji povečana slika ni le kras vsake kmetske sobe in vsakega gospodskega salona, temveč je dokaz tudi spoštovanja in ljubezni do taistega, ki ga slika predstavlja, bi naj imela vsaka rod-bina take slike svojih dragih. Še dolgo, ko jih bo že krila črna zemlja, bo slika trajen spomin na nje.

Cene v kronah.

velikost slike v cm	Doprsna slika	Dokolenška slika ali pokrajina	Dvojna doprsna slika ali slika jezdeca	Dvojna dokolenška slika ali dve figuri	Skupina 3 doprsnih slik	Večje skupine
13 : 18	11.—	12.—	12.—	12.—	14.—	16.—
18 : 24	12.—	13.—	17.—	18.—	20.—	22.—
26 : 32	14.—	16.—	21.—	20.—	23.—	25.—
30 : 40	16.—	20.—	23.—	24.—	26.—	28.—
42 : 53	24.—	24.—	26.—	26.—	29.—	31.—
50 : 60	30.—	26.—	30.—	34.—	35.—	37.—
55 : 68	35.—	34.—	35.—	55.—	60.—	65.—
64 : 100	—	60.—	60.—	70.—	75.—	80.—
75 : 100	—	74.—	80.—	90.—	95.—	100.—
80 : 120	—	95.—	95.—	120.—	130.—	140.—
84 : 150	—	120.—	120.—	140.—	150.—	160.—
100 : 150	—	135.—	—	170.—	—	190.—
100 : 200	—	170.—	—	200.—	—	240.—
100 : 250	—	225.—	—	250.—	—	350.—

Eno četrtno zneska je vplačati v naprej kot aro, drugo ob izvršitvi.

Jamčim za solidno delo in dobro izvršitev. Ako bi se po kakih fotografiji (ker je mogoče zastarela, obledela ali pokvarjena) ne dala napraviti lepa povečana slika, se vrne fotografija in ves za sliko vplačani znesek. — Da so povečane slike res krasno umetniško dovršeno delo, se lahko vsakdo prepriča v našem uredništvu, ker so nekatere slike vsakomur na ogled. In s tem, da prevzame naše upravnništvo jamstvo za solidno in dobro izvršitev, ima vsakdo najboljšo zagotovilo za realnost podjetja.

Vsa naročila je nasloviti na „Tedenske Slike“ v Ljubljani.

Za bolnike!!!

Ali hočete biti enkrat za vselej oproščeni tiščerega, mučnega trpljenja po slabih živcih in slabokrvnosti? — Ali hočete znati kako, se odstrani slabost, telesna in duševna onemoglost, nervozna razdražljivost, brezspanje, potrtost, bolečine v hrbtu in v udih, nervozne želodčne in črevesne neprilike, pomanjkanje teka, nervozno tolčenja srca, srčni krči, omotica? Ali hočete postati popolnoma zdrav, preroben, delazmožen? Čitajte znastveno knjižico pod naslovom: „Kako postanem zdrav in krepak?!“ To knjižico in poskušnjo slovečega, živce hranečega sredsta „Nutrigen“ Vam pošljem na željo zastoj in brez stroškov: Podjetje za Nutrigen, Budimpešta, VII. Kertész-u. 50./105.

Ako naročite in to storite nenudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa

1 srečko ogrskega rdečega križa

1 srečko budimpeštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz

leta 1880

1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk

iz leta 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitek

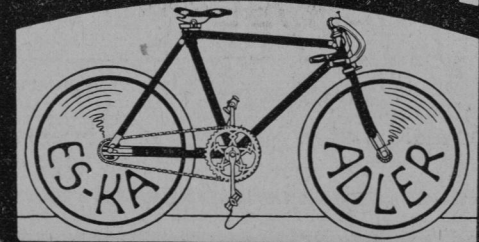
630.000 kron

dobite igralno pravico do bobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastoj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

:: Poravnajte naročnino! ::

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ:
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA 57.14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA-ZAH:
TEVAJTE PRVI SLOV.CENIK
BREZPLAČNO

PREMOG

najboljše kakovosti
:: po dnevnih cenah ::
na vagone ali vozoveF. & A. UHER
Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 4.

Krema za kožo namesto pudra.

Proč z vsakim pudrom, ki samo luknice v koži zamaši ter s časom gotovo gube v obrazu povzroči.
Vzemite dr.-ja A. Rix-a biserno pudrovo kremo.

belo, rozo ali krem. Ta kremski puder je oblastveno preiskujen, popolnem neškodljiv, ter ni nikaka šminka. Dame dobe takoj motno, nežno kožo. Za gojitev kože in lepote nedosežno dober ter štedljiv v uporabi. Škatlja za poskušnjo K 1'65. velika škatlja, zadostna za 4 mesece K 3'30. Razpošilja se strogo diskretno.

Kosm. Dr.-ja Rix-a laboratoriji Dunaj, IX. Lakerergasse 6./0. Zaloga v Ljubljani: Parf. A. Kanc in Adrija-drogerija.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin
Ria balzam Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev, v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lončki 2 K 50 v. 6 lončkov 4 K 50 v. Stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44, (Ogrsko).

„Darujte za Rdeči križ!“

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Dunajska cesta 17.

priporoča svojo bogato zalogo
šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v ve-
-zenju-
Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštnine prosto.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

: Delniška glavnica 8,000.000 kron. :

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 15. in 17. februarja 1916.

Cena za igralce prejšnjega razreda: $\frac{1}{4}$ srečka K 40.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 20.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 10.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 5.—. — Cena za novovstopivše igralce:

$\frac{1}{4}$ srečka K 120.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 60.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 30.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 15.—.
Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

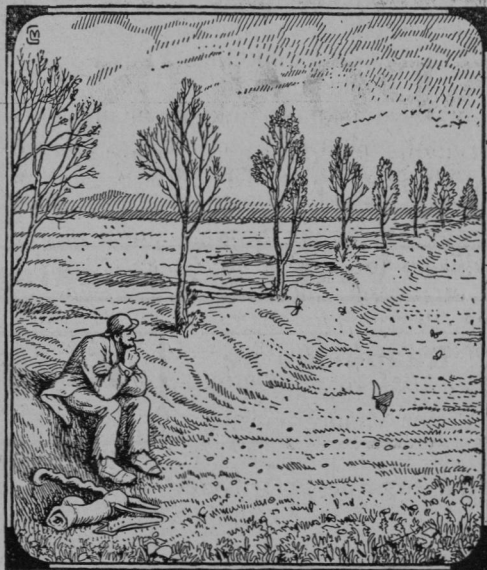
RADO MURNIK LOVSKE BAJKE IN POVESTI

Knjiga vsebuje:

Na male kavke dan. — Zaljubljeni jerebar. — Draga kljunača. — Veselega kljunača žalostni roman. — Paradni lovec Rekordavzar. — Lovec rešitelj. — Opeharjeni ribič. — Povodnji mož ob Ljubljani. — Nedeljska bratovščina. — Brakada brez braka. — Duhek, lovski Orfej. — Za mrtvimi ogali.

Dobra, zanimiva knjiga je najboljši prijatelj.

Najlepše darilo za vo- jake ranjence in druge.

MILAN PUGELJ MIMO CILJEV

Knjiga vsebuje:

Zanešeni. — Trije meseci. — Helena. — Jerom. — Zaljubljeni kmet. — Labud poje. — Utešenje. — Pet kron. — Zemlja sveta. — Opice.

Knjiga vsebuje:

Lovec Klemen. — Lenčica in zmaj. — O hudem kovaču. — Pastirska ljubezen. — Katrica in hudič. — V leščevju. — Dve nevesti.

Vse kritike o teh knjigah so jako ugodne.

Vsaka knjiga stane elegantno vezana 2 K 50 h. Razpošilja upravništvo „TEDENSKIH SLIK“, LJUBLJANA, Francišškanska ul. 10./I.

ZADRUŽNA TISKARNA KRŠKO ob Savi

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusneje, ceno in v najkrajšem času.

Naročila sprejema vodstvo Zadrúžne tiskarne v Krškem in upravništvo Tedenskih Slik v Ljubljani, Francišškanska ulica 10. I. :::

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
 špecialna trgovina pletenin,
 trikotaž in perila
 priporoča svojo veliko zalogo,
 kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: no-
 gavnice, gamaše, dokolenice, snežne kuč-
 me, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene
 srajce in spodnje hlače iz volne, veblo-
 dje dlake in bambaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona,
 cefirja, in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
 Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Mazilo za lase

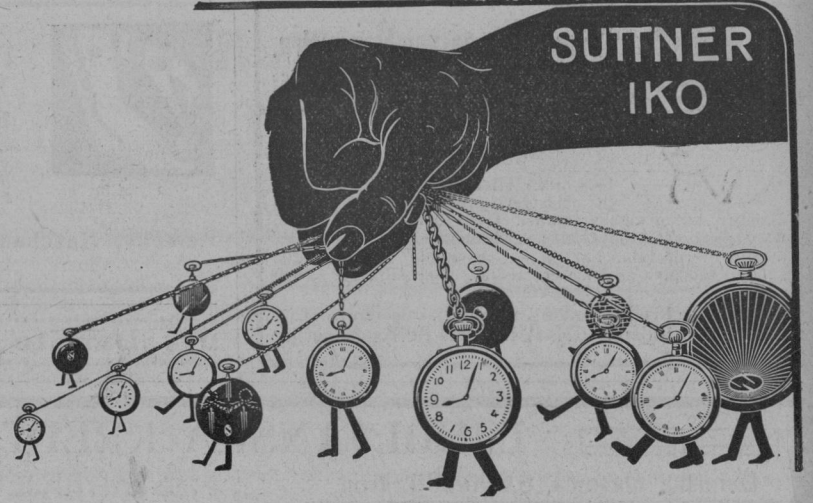
varstv. znamka Netopir
 napravi g. Ana Križaj v Spod-
 nji Siški št. 222 pri Ljubljani.
 Dobi se v Kolodvorski ul. 200
 ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
 V 3 tednih zrastejo najlepše la-
 se. Stekl. po 3 in 4 K. Pošilja se
 tudi po pošti. Izorno sredstvo
 za rast las.

Za gotovost se jamči.
 Zadostuje steklenica.
 Spričevala na razpolago.

Priporoča se
 umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
 LJUBLJANA.

SANATORIUM · EMONA
 ZA · NOTRANJE · IN · KIRURGIČNE · BOLEZNI ·
 PORODNIŠNICA.
 LJUBLJANA · KOMENSKEGA · ULICA · 4
 SEF · ZDRAVNIK · PRIMARJ · DR · FR · DERGANČ

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

- St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura . . . . . K 4·10
- „ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih . . . . . „ 5·90
- „ 719. Srebrna remontoar-ura . . . . . „ 7·80
- „ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti . . . . . „ 8·40
- „ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov . . . . . „ 7·20
- „ 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura . . . . . „ 7·50
- „ 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta . . . . . „ 7·90
- „ 804. Srebrna damska ura . . . . . „ 9·50
- „ 1544. Usnjata zapestnica z uro . . . . . „ 10·50

- Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov . . . . . „ 14·—
- „ 1450. Bela kovinasta verižica . . . . . „ 2·80
- „ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta . . . . . „ 1·—
- „ 916. Srebrna verižica, masivna . . . . . „ 3·20
- „ 422. Nikelnasta športna verižica . . . . . „ 1·75
- „ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“ . . . . . „ 2·—
- „ 213. Srebrni prstan z kamnom . . . . . „ 1·40
- „ 211. Srebrni prstan z kamnom . . . . . „ —90
- „ 1063. Prstan, zlato na srebro . . . . . „ 2·70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
 po povzetju ali če se
 denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
 zastonj in poštine prosto.

Neugajajoče
 se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice. Svetovna razpošiljalnica. Nobene podružnice.

Poravnajte naročnino!

MODNI SALON

ROZI FABČIČ,

—: Ljubljana, Rimska cesta 6. —:

cenjenim damam in gospicam priporočam veliko izbero slamnikov modelov in raznega nakita.

Postrežba točna in solidna.

DOMAČA TVRDKA!

Export žepnih električnik

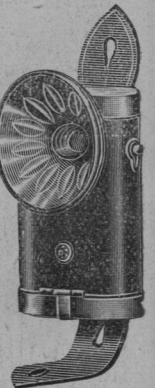
svetiljk in baterij

št. 80 komplet . . . K 8·—
 „ 80 A „ . . . „ 9·—

K. A. Kregar,

Ljubljana. Sv. Petra cesta št. 21./23.

Trgovci velik popust.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3·—, 1/2 leta K 6·—, celo leto K 12·—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4·—, 1/2 leta K 8·— celo leto K 16·—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20·—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.